

ÚRAD JADROVÉHO DOZORU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Bajkalská 1467/27, 820 07 Bratislava - mestská časť Ružinov

pracovisko Okružná 5, 918 64 Trnava

Číslo spisu

UJD SR 765-2025; 1799/2025

Trnava

26. 2. 2025

ROZHODNUTIE č. 90/2025

Popis konania / Účastníci konania

Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) ako vecne príslušný správny orgán podľa § 5 a § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, podľa § 4 ods. 2 písm. b) bod 3. a podľa § 34 ods. 2 zákona č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „atómový zákon“)

Výrok

ukladá pokutu 6 000 €

(slovom šesť tisíc eur)

Všeobecnej nemocnici s poliklinikou Lučenec n.o., so sídlom Námestie republiky 2373/15, 984 01 Lučenec, IČO: 37 954 571, zapísanej v Registri neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby a zaregistrovanej Okresným úradom Banská Bystrica pod číslom 4/2005, (ďalej len "účastník konania"),

pre porušenie jednej zo zásad mierového využívania jadrovej energie uvedenej v § 3 ods. 6 atómového zákona v súbehu s porušením ustanovenia § 5 ods. 1 atómového zákona spočívajúcim v porušení povinnosti využívať jadrovú energiu na základe súhlasu alebo povolenia

Pokutu je účastník konania povinný uhradiť na účet Národného jadrového fondu, bankové spojenie Štátna pokladnica, číslo účtu SK38 8180 0000 0070 0025 9313, variabilný symbol 902025, do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie

Dňa 07. 05. 2024 úrad prijal od spoločnosti HUMA-LAB APEKO, s.r.o., ktorá zabezpečovala vývoz ožarovacieho prístroja od účastníka konania, telefonickú informáciu o aktuálne vyvážanom ožarovacom prístroji Terabalt TB 80, výrobné číslo 049, ktorého súčasťou bolo tienenie z ochudobneného uránu. Následne po obdržaní telefonickej informácie úrad zistil, že uvedené tienenie z ochudobneného uránu nebolo nikdy evidované v štátnom systéme evidencie jadrových materiálov vedenom úradom. Ďalej nebolo v tom čase preukázané, že účastník konania je držiteľom platného povolenia na nakladanie s jadrovými materiálmi mimo jadrového zariadenia. Z tohto dôvodu úrad s ohľadom na ustanovenia § 12 ods. 1 atómového zákona určil Rozhodnutím č. 210/2024 spoločnosť HUMA-LAB APEKO, s.r.o., IČO: 31687849, so sídlom Ukrajinská 22/192, 040 18 Košice, Slovenská republika, zapísanú v obchodnom registri mestského súdu v Košiciach, registračné číslo Sro/4439/V na vykonanie nevyhnutných opatrení pri nakladaní s jadrovými materiálmi mimo jadrového zariadenia nachádzajúcimi sa u účastníka konania v rozsahu manipulácie a vývozu jadrového materiálu späť výrobcovi spoločnosti UJP PRAHA a.s., Nad Kamínkou 1345, 156 00 Praha – Zbraslav, Česká republika.

Následne úrad listom evidovaným pod ev. č. 4589/2024 zo dňa 21. 05. 2024, spis UJD SR 2578-2024, oslovil účastníka konania a požadoval v termíne do 05. 06. 2024 predložiť:

- dokumentáciu súvisiacu s dovozom jadrového materiálu,
- dokumentáciu o jadrovom materiáli,
- dokumentáciu súvisiacu s vývozom jadrového materiálu,
- povolenie úradu na nakladanie s jadrovými materiálmi.

Odpoveď účastníka konania. zn. 338/2024-HTÚ zo dňa 04. 06. 2024 bola doručená na úrad dňa 06. 06. 2024 listom evidovaným pod ev. č. 5147/2024, spis UJD SR 2578-2024.

Následne úrad reagoval listom evidovaným pod ev. č. 5373/2024 zo dňa 17. 06. 2024, spis UJD SR 2578-2024 a z dôvodu potreby stanovenia možného porušenia atómového zákona prízvukoval, že je nutné zistiť, či došlo k porušeniu zásady uvedenej v § 3 ods. 6 v súbehu s porušením povinnosti podľa § 5 ods. 1 atómového zákona, a teda je potrebné zistiť, či účastníkovi konania bolo v minulosti vydané povolenie na nakladanie s jadrovými materiálmi mimo jadrového zariadenia. Úrad taktiež poslal účastníkovi konania aj názorné ukážky požadovaného dokumentu pochádzajúce z rôznych období uplatňovania záruk na jadrové materiály v Československej socialistickej republike a následne na území Slovenskej republiky. V liste úrad taktiež objasnil pojem jadrové materiály a taktiež zdôraznil skutočnosť, že ožarovacie prístroje, ktoré používajú ako tienenie hlavice ochudobnený urán (ako napríklad účastníkom konania používaný ožarovací prístroj Terabalt TB 80, výrobné číslo 049) spadajú pod dozor dvoch úradov – Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky vykonáva v takýchto prípadoch štátny dozor nad jadrovými materiálmi – tienením z ochudobneného uránu a Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky vykonáva štátny dozor s ohľadom na zdroj ionizujúceho žiarenia. Zároveň úrad s ohľadom na predložený dokument „Zpráva o zmene inventury“ z 29. 11. 2007 preukazujúci prevod jadrového materiálu zo spoločnosti UJP PRAHA a.s., na účastníka konania požadoval od účastníka konania preveriť, či účastník konania v uvedenom období preukázateľne komunikoval s úradom, pretože úrad neeviduje doručenie akejkoľvek komunikácie zo strany účastníka konania v predmetnom období (úrad preveril obdobie od 29. 11. 2007 do 15. 01. 2008). Výsledky preverovania, výsledky dohľadávania dokumentácie a akékoľvek nové skutočnosti úrad požadoval predložiť v termíne do 12. 07. 2024.

Odpoveď účastníka konania bola úradu doručená listom zn. 460/2024-HTÚ zo dňa 10. 07. 2024 evidovaným pod ev. č. 6302/2024 dňa 12. 07. 2024, spis UJD SR 2578-2024.

V odpovedi účastník konania okrem iného uvádza, že:

„Na základe Vášho listu č. 5373/2024 zo dňa 17.06.2024 (Vec: Vyžiadanie dokumentácie – odpoveď) sme vynaložili všetko úsilie v hľadaní Vami vyžiadanych dokumentov, ale do teraz sa nám dokumenty, ktorých vzory ste nám aj pre predstavu zaslali, nepodarilo dohľadať. ... Opakujeme však, že dôvodne predpokladáme, že naša organizácia si všetky povinnosti súvisiace s prevádzkou žiariča v roku 2007 splnila, pretože za obdobie od roku 2007 nám doteraz v súvislosti s prevádzkou žiariča neboli vytknuté žiadne nedostatky a žiadny subjekt nám od roku 2007 nenotifikoval akékoľvek porušenie právnych predpisov. Tiež uvádzame, že jadrový materiál súvisiaci s požadovanou dokumentáciou sa už nenachádza v priestoroch našej nemocnice a nenachádzal sa tu ani v čase vyžiadania tejto dokumentácie.“

Z uvedeného vyplýva, že v stanovených termínoch účastník konania úradu nepreukázal, že s jadrovým materiálom nakladal na základe platného povolenia. Zároveň z vyjadrenia účastníka konania vyplýva, že potvrdzuje svoju vedomosť o nakladaní so žiaričom avšak vo vyjadrení sa vyhýba akejkolvek zmienke o jadrových materiáloch. Používanie akýchkoľvek žiaričov, navyše v zdravotníckom zariadení, je vysokoodborná činnosť s potenciálne rizikovými zariadeniami, ktorá z povahy veci vyžaduje osobitnú odbornú kvalifikáciu, ktorou bežne fyzické alebo právnické osoby nedisponujú. Z uvedeného dôvodu je nepochybné, že odborne spôsobilá osoba musí vedieť alebo minimálne predpokladať, že žiariče okrem svojich radiačných vlastností potrebujú aj nejakú bezpečnú elimináciu týchto vlastností v záujme ochrany životov, zdravia a pracovného a životného prostredia pred nebezpečnými účinkami ionizujúceho žiarenia. Takýmito eliminačnými opatreniami sú najmä tieniace materiály, ktorými sú zväčša jadrové materiály.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti bol odôvodnený predpoklad, že účastník konania nedodrжал ustanovenia § 3 ods. 6 atómového zákona v súbehu s porušením ustanovenia § 5 ods. 1 atómového zákona a zároveň bol odôvodnený predpoklad, že účastník konania týmto konaním naplnil skutkovú podstatu správneho deliktu za ktorú možno podľa § 34 ods. 2 atómového zákona uložiť sankciu konkrétne:

- porušenie zákazu využívať jadrovú energiu bez súhlasu alebo povolenia,
- využívanie jadrovej energie bez súhlasu alebo povolenia vydaného úradom právnickej osobe.

Úrad preto listom evidovaným pod ev. č. 9248/2024 dňa 11. 11. 2024, spis UJD SR 2578-2024 začal správne konanie a súčasne účastníka konania podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku vyzval na vyjadrenie sa k podkladom. Vyjadrenie k oznámeniu o začatí správneho konania a výzve na vyjadrenie sa k podkladom (ďalej len „vyjadrenie“) od účastníka konania bolo úradu doručené listom evidovaným pod ev. č. 10721/2024 dňa 03. 12. 2024, spis UJD SR 2578-2024 a účastník konania sa v ňom vyjadruje k jednotlivým častiam Oznámenia o začatí správneho konania a výzvy na vyjadrenie sa k podkladom. Okrem iného v ňom uvádza, že:

„VšNsP Lučenec, n.o. nikdy vedome nepoužívala jadrovú energiu bez súhlasu alebo povolenia, pretože VšNsP Lučenec, n.o. a VšNsP Lučenec, n.o. určite splnila všetky povinnosti, ktoré jej vyplývali z platných právnych predpisov k užívaniu ožarovacieho prístroja Terabalt TB 80, výrobné číslo 049 a tiež povinnosti vyplývajúce jej zo zmluvného vzťahu uzavretého so spoločnosťou UJP Praha a.s. (zmluvná vzťah uzavretý na základe Smlouvy o dílo č. 16/07/RD podpísanej dňa 01.06.2007 v znení jej dodatkov). VšNsP Lučenec, n.o. kópiu dohľadaného dokumentu - Smlouvy o dílo č. 16/07/RD podpísanej dňa 01.06.2007 a jej dodatok 2 so zápisom o prevzatí stroja alebo zariadenia č. 8/2008 zo dňa 24.04.2008 a niektoré interné doklady o zaradení tohto zariadenia do majetku VšNsP Lučenec, n.o. predkladá Úradu na doplnenie dokazovania. Zároveň VšNsP Lučenec, n.o. uvádza, že z predložených dokladov vyplýva, že ožarovací prístroj Terabalt TB 80, výrobné číslo 049 nemohla VšNsP Lučenec, n.o. používať pred dňom 24.04.2008, pretože až týmto dňom ožarovací prístroj Terabalt TB 80, výrobné číslo 049 prevzala a teda do tohto dátumu určite nenakladala so žiadnymi jeho súčasťami (tlačivo „Zpráva o změně

inventury“ zo dňa 29.11.2007 podľa VŠNsP Lučenec, n.o. nakladanie so súčasťami prístroja nijako nepotvrďuje).“

K uvedenému úrad uvádza, že na základe ustanovení § 2 písm. v) bod 3. atómového zákona sa využívaním jadrovej energie okrem iného rozumie nakladanie s jadrovými materiálmi, so špeciálnymi materiálmi a zariadeniami, s vyhoreným jadrovým palivom a s rádioaktívnymi odpadmi vrátane ich produkcie pričom § 2 písm. h) bod 1. atómového zákona pod nakladaním s jadrovými materiálmi rozumie ich výrobu, spracovanie, prepracovanie, transmutáciu, manipuláciu, využívanie, skladovanie. Z tohto jednoznačne vyplýva, že vyžívaním jadrovej energie je aj nakladanie s jadrovými materiálmi pričom za nakladanie s jadrovými materiálmi sa považuje už ich skladovanie či manipulácia s nimi a nie prevádzka celého skompletizovaného a funkčného zariadenia v zmysle zápisu o prevzatí stroja alebo zariadenia č. 8/2008 zo dňa 24. 04. 2008. Preto s ohľadom na uvedené a na dokumentáciu doloženú účastníkom konania konkrétne na dokument „Nákladní list pro přepravu nebezpečných věcí ADR po území ČR č. 0082812“ úrad považuje za deň začatia nakladania s jadrovými materiálmi mimo jadrového zariadenia dátum 30. 11. 2007, a deň skončenia nakladania s jadrovými materiálmi mimo jadrového zariadenia dátum 07. 05. 2024 ako to preukazuje dokument „Mezinárodní nákladní list č. 4007052024“, dokument „Převzetí hlavice se zdrojem Co60 do radiační správy UJP PRAHA a.s.“, a dokument „Dozimetrická kontrola vozidla“, ktoré úradu predložil účastník konania ako prílohy listu zaevidovaného pod ev. č. 5147/2024 dňa 06. 06. 2024, spis UJD SR 2578-2024.

Ďalej účastník konania vo svojom vyjadrení uvádza, že:

“VŠNsP Lučenec, n.o. v čase keď si zmluvne zabezpečila dodanie ožarovacieho prístroja Terabalt TB 80, výrobné číslo 049 od jeho zmluvného partnera UJP Praha a.s. vykonala všetky úkony, ktoré jej vyplývali z platných právnych predpisov k užívaniu ožarovacieho prístroja Terabalt TB 80, výrobné číslo 049 a tiež povinnosti vyplývajúce jej zo zmluvného vzťahu uzavretého so spoločnosťou UJP Praha a.s.. Pritom VŠNsP Lučenec, n.o. opakovane poukazuje na skutočnosť, že Úradu predložila jej dostupné / dohľadané dokumenty a poskytla dostupné informácie [VŠNsP Lučenec, n.o. pritom prízvukuje, že predloženie dokumentov a doplnenie informácií je limitované skutočnosťou uplynutia cca 17 rokov od dodávky prístroja, viacnásobné sťahovanie dokumentácie príslušných oddelení a tiež smrťou bývalého zamestnanca ..., ktorý zodpovedal za zabezpečenie užívaniu ožarovacieho prístroja Terabalt TB 80, výrobné číslo 049] o povoleniach procesoch na užívanie ožarovacieho prístroja Terabalt TB 80, výrobné číslo 049, kde zvyrazňuje, že v čase procesov povoľovania užívania VŠNsP Lučenec, n.o. zložila aj zábezpeku vo výške 200.000 SKK, ktorú zábezpeku v súvislosti s ožarovacím prístrojom evidoval ešte v roku 2017 Národný jadrový fond na vyradovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoreným palivom a rádioaktívnymi odpadmi (teraz Národný jadrový fond) a túto zábezpeku v roku 2024 tento fond VŠNsP Lučenec, n.o. aj vrátil. Preto je pre VŠNsP Lučenec, n.o. nepochopiteľné tvrdenie, že zariadenie - ožarovací prístroj Terabalt TB 80, výrobné číslo 049, resp. nejaká jeho časť, neboli nikdy evidované v štátnom systéme evidencie jadrových materiálov. VŠNsP Lučenec, n.o. kópie dohľadaného hromadného príkazu na úhradu týkajúceho sa zábezpeky, listu Národného jadrového fondu na vyradovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoreným palivom a rádioaktívnymi odpadmi zo dňa 26.01.2017, listu VŠNsP Lučenec, n.o. zo dňa 08.02.2017 a listu Národného jadrového fondu zo dňa 17.06.2024, prikladá Úradu na doplnenie dokazovania“

S ohľadom na túto časť vyjadrenia účastníka konania je úrad presvedčený, že požiadavky atómového zákona týkajúce sa využívania jadrovej energie a nakladania s jadrovými materiálmi mimo jadrového zariadenia ako aj ich evidencie a kontroly naplnené neboli, a teda účastník konania nevykonával všetky úkony, ktoré mu vyplývali z platných právnych predpisov k užívaniu ožarovacieho prístroja Terabalt TB 80, výrobné číslo 049. Ožarovací prístroj Terabalt TB 80, výrobné číslo 049 preukázateľne obsahoval jadrové materiály konkrétne ochudobnený urán. Túto skutočnosť potvrdzujú dokumenty

„Zpráva o změně inventury“ a tlačivo „Shipment of sealed sources between the member states of the European Community“, ktoré účastník konania predložil úradu ako prílohy listu evidovanému pod ev. č. 5147/2024 dňa 04. 06. 2024, spis UJD SR 2578-2024.

Na základe ustanovení § 5 ods. 1 atómového zákona možno využívať jadrovú energiu len na základe súhlasu alebo povolenia vydaného úradom fyzickej alebo právnickej osobe pričom § 5 ods. 3 písm. n) atómového zákona ustanovuje, že povolenie sa vyžaduje na nakladanie s jadrovými materiálmi mimo jadrového zariadenia. Následne § 12 ods. 6 písm. b) atómového zákona ukladá povinnosť fyzickej osobe alebo právnickej osobe predložiť žiadosť o udelenie povolenia najneskôr dva mesiace pred prvým príjmom jadrových materiálov mimo jadrového zariadenia. Keďže účastník konania nekonal v súlade s ustanoveniami § 12 ods. 6 písm. b) atómového zákona došlo následne aj k porušeniu povinností, ktoré atómový zákon ukladá držiteľom povolenia ako sú povinnosti držiteľa povolenia uvedené v § 10, 12 a 13 atómového zákona, u účastníka konania úrad nevykonával štátny dozor podľa § 31 atómového zákona, neboli tam vykonané medzinárodné inšpekcie podľa § 33 atómového zákona a taktiež neboli platené príspevky od držiteľa povolenia na výkon štátneho dozoru podľa § 34a atómového zákona.

Zároveň je nutné uviesť aj skutočnosť, že následkom nenaplnenia požiadaviek atómového zákona došlo k prítomnosti nedeklarovaného jadrového materiálu u účastníka konania a následne neboli napĺňané medzinárodné záväzky vyplývajúce z článku III ods. 1 Zmluvy o nešírení jadrových zbraní, z Dohody medzi Belgickým kráľovstvom, Dánskym kráľovstvom, Spolkovou republikou Nemecko, Írskom, Talianskou republikou, Luxemburským veľkoveľkovoľvodstvom, Holandským kráľovstvom, Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu o implementácii článku III ods. 1 a 4 Zmluvy o nešírení jadrových zbraní (78/164/Euratom), z Dodatkového protokolu k dohode medzi Rakúskou spolkovou republikou, Belgickým kráľovstvom, Dánskym kráľovstvom, Fínskou republikou, Spolkovou republikou Nemecko, Helénskou republikou, Írskou republikou, Talianskou republikou, Luxemburským veľkoveľkovoľvodstvom, Holandským kráľovstvom, Portugalskou republikou, Španielskym kráľovstvom, Švédskym kráľovstvom, Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu o implementácii článku III ods. 1 a 4 Zmluvy o nešírení jadrových zbraní (1999/188/Euratom) a zo Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu a Nariadenia Komisie (Euratom) č. 302/2005 z 8. februára 2005 o uplatňovaní systému záruk Euratomu v platnom znení (Ú. v. EÚ L 54, 28. 2. 2005).

Účastníkom konania uvedené zloženie zábezpeky vo výške 200.000,00 SKK, ktorú v súvislosti s ožarovacím prístrojom evidoval ešte v roku 2017 Národný jadrový fond na vyradovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoreným palivom a rádioaktívnymi odpadmi (teraz Národný jadrový fond), a ktorú Národný jadrový fond účastníkovi konania v roku 2024 vrátil, nezbavilo účastníka konania povinnosti napĺňať požiadavky atómového zákona. Ako už bolo spomenuté v inej časti odôvodnenia tohto rozhodnutia, účastník konania zdôrazňuje plnenie svojich povinností vo vzťahu k zdrojom ionizujúceho žiarenia podľa zákona č. 87/2018 Z. z. v znení neskorších predpisov, resp. predtým podľa príslušných častí o radiačnej ochrane uvedených v zákone č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Avšak tak ako aj na iných miestach, aj pri uhrádzaní zábezpeky do Národného jadrového fondu, účastník konania buď úmyselne alebo z neobľahlosti opomína plnenie povinností vo vzťahu k jadrovým materiálom vyplývajúcim z Nariadenia EÚ 302/2005, Zmluvy o nešírení jadrových zbraní, atómového zákona a vyhlášky ÚJD SR č. 51/2006 Z. z. a 54/2006 Z. z.

Ďalej účastník konania vo svojom vyjadrení popisuje a zdôvodňuje ťažkosti s dohľadávaním požadovanej dokumentácie a pokračuje:

„Zároveň VŠNsP Lučenec, n.o. podotýka, že v súvislosti s prevádzkou a aj samotnou držbou ožarovacieho prístroja Terabalt TB 80, výrobné číslo 049 jej neboli vytknuté nikdy žiadne nedostatky,....“

a okrem iného taktiež následne pokračuje, že:

„VŠNsP Lučenec, n.o. na odstránenie akýchkoľvek pochybností tvrdí, že ona určite prostredníctvom ..., vtedajšieho námestníka hospodársko-technického úseku VŠNsP Lučenec, n.o. plnila všetky jej povinnosti v súvislosti s prevádzkou a držbou ožarovacieho prístroja Terabalt TB 80, výrobné číslo 049 a jeho súčasťami, no splnenie týchto povinností nevie úplne exaktne momentálne doložiť písomnými dokladmi.“

Úrad berie na vedomie argumentáciu účastníka konania týkajúcu sa dohľadávania požadovaných dokumentov a ich predloženia a akceptuje účastníkom konania vymenované prekážky k dohľadaniu a predloženiu dokumentácie požadovanej úradom. Preto úrad preveril záznamy týkajúce sa vydávania povolení od 01. 01. 2007 a zistil, že účastníkovi konania nebolo vydané povolenie úradu podľa § 5 ods. 3 písm. n) atómového zákona na nakladanie s jadrovými materiálmi mimo jadrového zariadenia. Časové obdobie bolo zvolené s ohľadom na požiadavky § 12 ods. 6 písm. b) atómového zákona a s ohľadom na skutočnosť, že v rámci správneho konania sa nepreukázala prítomnosť jadrového materiálu u účastníka konania pred 30. 11. 2007. Úrad taktiež preveril, či účastník konania v období od 29. 11. 2007 do 15. 01. 2008 preukázateľne komunikoval s úradom. Časové obdobie bolo zvolené s ohľadom na dokument „Zpráva o zmene inventury“ z 29. 11. 2007, ktorý účastník konania predložil úradu ako prílohu listu ev. č. 5147/2024 doručenému dňa 06. 06. 2024, spis UJD SR 2578-2024, a ktorý preukazuje prevod jadrového materiálu zo spoločnosti UJP PRAHA a.s., na účastníka konania. V uvedenom časovom období úrad neeviduje doručenie akejkoľvek komunikácie zo strany účastníka konania, pritom ustanovenia § 13 ods. 1 písm. a) atómového zákona ukladajú držiteľovi povolenia povinnosť viesť o jadrových materiáloch evidenčné záznamy v rozsahu požadovanom osobitnými predpismi a prevádzkové záznamy, predkladať úradu správy o zmene inventára. Keďže úrad v dotknutom období neobdržal od účastníka konania informáciu o prijíme jadrového materiálu, nemohol účastníkovi konania ani vytknúť žiadne nedostatky. S ohľadom na uvedené má úrad za to, že účastník konania porušil požiadavky atómového zákona.

Ďalej účastník konania vo svojom liste ev. č. 10721/2024, spis UJD SR 2578-2024 doručenom 03. 12. 2024 okrem iného uvádza, že:

"VŠNsP Lučenec, n.o. skutočne preverila či jej bolo v minulosti (pred rokom 2007) vydané nejaké povolenie / súhlas na nakladanie s jadrovými materiálmi, no takéto povolenie /súhlas nenašla a to už z rovnakých dôvodov, ktoré boli Úradu deklarované.... Pritom je ale nepochybné, že v priestoroch, ktoré začala VŠNsP Lučenec, n.o. prevádzkovať na základe zmluvy o výkone správy od roku 2005 sa nachádzal starý zdroj ožarovania a hlavica Chisobalt B 75, ku ktorému tiež muselo existovať povolenie / súhlas vydaný Úradom alebo jeho predchodcami [existencia tohto zdroju ožarovania a hlavice Chisobalt B 75 vyplýva z článku 3 bod 3 Smlouvy o dílo č. 16/07/RD (predloženej s týmto vyjadrením)] a preto je podľa VŠNsP Lučenec, n.o. preverenie komunikácie týkajúcej sa povolení / súhlasov evidovanej Úradom za obdobia len od 29.11.2007 do 15.01.2008 nedostatočné. VŠNsP Lučenec, n.o. preto navrhuje na doplnenie dokazovania, aby Úrad preveril komunikáciu týkajúcu sa povolení / súhlasov vydaných Úradom, resp. jeho právnymi predchodcami týkajúcej sa zdroja ožarovania a hlavice Chisobalt B 75, resp. iných zdrojov ožarovania nachádzajúcich sa priestoroch Nemocnice s poliklinikou Lučenec, za obdobie od roku 1985 (z takéhoto obdobia zaslal Úrad vzorový dokument – povolenie k odberu jadrových materiálov) až do polovice roku 2008 (ožarovací prístroj Terabalt TB 80, výrobné číslo 049 bol zo strany VŠNsP Lučenec, n.o. prevzatý až 24.04.2008 a skôr teda určite nebol využívaný).“

V súvislosti s uvedeným úrad považoval za kľúčové zistiť, či sa v hlavici Chisobalt B 75 nachádzalo tienenie z ochudobneného uránu, a teda či spadala pod dozor úradu. Z tohto dôvodu úrad listom ev. č. 11154/2024 zo dňa 12. 12. 2024, spis UJD SR 2578-2024 požiadal o spoluprácu a poskytnutie informácií účastníka konania, listom ev. č. 11294/2024 zo dňa 17. 12. 2024, spis UJD SR 2578-2024, požiadal o spoluprácu a poskytnutie informácií Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ÚVZ SR“) a listom ev. č. 11284/2024 zo dňa 17. 12. 2024, spis UJD SR 2578-2024 požiadal o spoluprácu a poskytnutie informácií Státní úřad pro jadernou bezpečnost České republiky (ďalej len „SUJB“).

Účastník konania následne požiadal úrad listom zaevidovaným pod ev. č. 7/2025 dňa 02. 01. 2025, spis UJD SR 765-2025 (UJD SR 2578-2024) o predĺženie termínu na zaslanie podkladov pre rozhodnutie aspoň do 15. 01. 2025. Úrad žiadosti účastníka konania listom ev. č. 180/2025 zo dňa 13. 01. 2025, spis UJD SR 765-2025 (UJD SR 2578-2024) vyhovel a súhlasil s predĺžením termínu na predloženie dokumentácie požadovanej listom ev. č. 11154/2024 z 12. 12. 2024 do 15. 01. 2025.

V odpovedi ÚVZ SR č. ÚVZSR/ORO/643/1510/2025 z 15. 01. 2025 zaevidovanej pod ev. č. 359/2025 dňa 15. 01. 2025, spis UJD SR 765-2025 (UJD SR 2578-2024) je uvedené, že projekt vybudovania ožarovne rádioterapeutického pracoviska vypracovaný Odborovým podnikom Chirana, závod Praha, bol schválený rozhodnutím Krajského hygienika Stredoslovenského krajského národného výboru v Banskej Bystrici č. H III/3-1256/1968 zo dňa 27. 06. 1968 pričom pracovisko bolo skolaudované dňa 28. 02. 1973. Účastník konania vo svojej odpovedi doručenej na úrad listom ev. č. 387/2025 zo dňa 14. 01. 2025, spis UJD SR 765-2025 (UJD SR 2578-2024) okrem iného uvádza, že:

„...hlavica Chisobalt mala podľa obsahu zasielaných dokumentov wolfrámové tienenie. ... Z evidencie (inventárnej karty) založenej v minulosti k zariadeniu Rtg komplet chisobalt (dávno pred vznikom Všeobecnej nemocnici s poliklinikou Lučenec n.o.), ktoré sa podarilo dohľadať, vyplýva, že toto zariadenie bolo vyrobené v roku 1970 a zaradené do prevádzky od 01.07.1970.“

Z odpovede SUJB č. j. SÚJB/OEHO/2053/2025 zo 17. 01. 2025 zaevidovanej pod ev. č. 805/2025 dňa 27. 01. 2025, spis UJD SR 765-2025 (UJD SR 2578-2024) jednoznačne vyplýva, že ožarovač prevezený do Českej republiky na základe zmluvy medzi spoločnosťou UJP PRAHA a.s. a účastníkom konania v druhej polovici roku 2007 mal wolfrámové tienenie.

Z „Protokolu o predávaní a prevzetí“ číslo VF 1Z07-5165-J01 z 15. 08. 2007 predloženom účastníkom konania ako príloha listu zaevidovaného pod ev. č. 387/2025 dňa 16. 01. 2025, spis UJD SR 765-2025 (UJD SR 2578-2024) vyplýva, že hlavica Chisobalt B 75 sa nachádzala u účastníka konania do 15. 08. 2007.

Keďže hlavica Chisobalt B 75 obsahovala wolfrámové tienenie, a teda nespadala pod dozor úradu, úrad v súlade s § 32 ods. 2 správneho poriadku stanovil za dostačujúce preveriť záznamy týkajúce sa vydávania povolení od 01. 01. 2007 a zistil, že účastníkovi konania nebolo vydané povolenie úradu podľa § 5 ods. 3 písm. n) atómového zákona na nakladanie s jadrovými materiálmi mimo jadrového zariadenia. Žiadosť o udelenie povolenia mal účastník konania pri dodržaní požiadaviek § 12 ods. 6 písm. b) atómového zákona predložiť najneskôr dva mesiace pred prvým príjmom jadrových materiálov mimo jadrového zariadenia. Prvý príjem jadrových materiálov mimo jadrového zariadenia sa uskutočnil 30. 11. 2007 príjmom ožarovacieho prístroja Terabalt TB 80, výrobné číslo 049 od dodávateľa. Nesplnením tejto požiadavky atómového zákona účastník konania následne, dňom príjmu jadrového materiálu, porušil zásadu uvedenú v § 3 ods. 6 atómového zákona v súbehu s porušením ustanovenia § 5 ods. 1 atómového zákona spočívajúcom v porušení zákazu využívať jadrovú energiu bez súhlasu alebo povolenia. Uvedené porušenie atómového zákona trvalo do 07. 05. 2024, kedy bol jadrový materiál prebraný spoločnosťou HUMA-LAB APEKO, s.r.o., ktorá zabezpečovala vývoz ožarovacieho prístroja

od účastníka konania, späť výrobcovi - spoločnosti UJP PRAHA a.s., Nad Kamínkou 1345, 156 00 Praha – Zbraslav, Česká republika.

Následne účastník konania sumarizuje svoju argumentáciu a navrhuje:

„... aby Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky správne konanie o uloženie pokuty zastavil, pretože neexistuje dôvod na vedenie konania vo veci udelenia pokuty. Zároveň Všeobecná nemocnica s poliklinikou Lučenec n.o. poukazuje na skutočnosť, že pokiaľ by aj Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky ustálil, že k porušeniu nejakej povinnosti na strane Všeobecnej nemocnice s poliklinikou Lučenec n.o. došlo, tak podľa Všeobecnej nemocnice s poliklinikou Lučenec n.o. nemôže tejto uložiť pokutu vzhľadom na zásady platné v správnom trestaní, pretože nie je splnená materiálna stránka správneho deliktu a to vzhľadom na skutočnosť, že Všeobecná nemocnica s poliklinikou Lučenec n.o. nikdy nechcela porušiť akúkoľvek jej povinnosť v oblasti využívania jadrovej energie na mierové účely, nikomu nikdy nespôsobila škodu a v súčasnosti len nedokáže exaktne preukázať (a to cca 17 po rokoch) formálne podanie žiadosti o vyslovenie súhlasu / vydanie povolenia s využitím jadrovej energie na mierové účely.“

S ohľadom na túto časť vyjadrenia účastníka konania má úrad za to, že v súvislosti s nakladaním s jadrovým materiálom mimo jadrového zariadenia bez povolenia došlo následne aj k ďalším porušeniam atómového zákona, konkrétne v tomto bode berúc do úvahy materiálnu stránku správneho deliktu neboli naplnené požiadavky § 34a atómového zákona tým, že úradu neboli platené príspevky držiteľa povolenia na výkon dozoru, ktoré boli za obdobie od 1/2008 do 5/2024 v úhrnnej výške 2997,03 eur plus úroky z omeškania za toto obdobie pri priemere sadzieb NBS vo výške 9,18% p. a., čo zodpovedá 275,12 eur, sú v úhrnnej výške za obdobie 1/2008 až 5/2024 vo výške 4276,65 eur. Príspevky na výkon dozoru boli zavedené zákonom č. 94/2007 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 238/2006 Z. z. o Národnom jadrovom fonde na vyradovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi (zákon o jadrovom fonde) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 528/2006 Z. z.

Na záver svojho vyjadrenia účastník konania uvádza:

„Nakoniec z opatrnosti Všeobecná nemocnica s poliklinikou Lučenec n.o. namieta aj nemožnosť uloženie pokuty z dôvodu uplynutia objektívnej lehoty na začatie konania o uložení pokuty v zmysle ustanovenia § 34 ods. 8 atómového zákona platného v roku 2007 (Konanie o uloženie pokuty podľa odsekov 1 až 5 možno začať do jedného roka odo dňa, keď úrad zistil porušenie povinnosti, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo).“

Pokiaľ ide o plynutie lehôt, účastník konania vo svojom vyjadrení správne tvrdí, že konanie o uloženie pokuty možno začať do jedného roka odo dňa, keď úrad zistil porušenie povinnosti, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď k porušeniu došlo. Keďže úrad zistil porušenie povinnosti najskôr momentom, keď sa na neho obrátil prepravca v deň prepravy a následne úrad zistil, že účastník konania žiadne povolenie na nakladanie s jadrovými materiálmi nemá, úrad má za to, že začal konanie v tejto lehote.

Listom ev. č. 11292/2024, spis UJD SR 2578-2024 zo dňa 17. 12. 2024 úrad spolu so zdôvodnením oznámil účastníkovi konania, že lehota termínu pre vydanie rozhodnutia bola v zmysle § 49 ods. 2 správneho poriadku predĺžená o 60 dní.

Za porušenie povinností podľa § 3 ods. 6 atómového zákona môže úrad podľa § 34 ods. 2 atómového zákona právnickej osobe uložiť pokutu až do 1 000 000 eur. Účastník konania nepreukázal, že si splnil povinnosť v zmysle atómového zákona a mal povolenie na využívanie jadrovej energie. Úrad ako správny orgán postupoval v úzkej súčinnosti s účastníkom konania ako aj dotknutými orgánmi, ktoré by

mohli napomôcť k spoľahlivo zistenému stavu veci tak, aby účastník konania neutrpel v konaní ujmu. Preto dôkladne preskúmal nielen svoju dokumentáciu a vydané rozhodnutia za relevantné obdobie kedy mohlo prísť ku komunikácii s účastníkom konania, ale vyžiadal si informácie od Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, aj od Státního úradu pro jadernou bezpečnost České republiky. Ani na základe informácií od týchto subjektov nebolo preukázané, že účastník konania mal na nakladanie s jadrovými materiálmi povolenie v zmysle atómového zákona.

Úrad je povinný chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností. Neuhradením príspevku podľa § 34a účastník konania spôsobil štátu škodu vo vyššie uvedenej výške. Zároveň došlo, vzhľadom na prítomnosť nedeklarovaného jadrového materiálu u účastníka konania, k nenapĺňaniu medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky včas a v plnom rozsahu.

Úrad v zmysle § 34 ods. 10 atómového zákona pri ukladaní pokuty a určení jej výšky prihliadol najmä na závažnosť, spôsob, čas trvania a možné následky porušenia povinností a na spoluprácu a prístup dotknutej právnickej osoby.

Na základe uvedených skutočností Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie

Podľa § 61 ods. 1 správneho poriadku je možné proti tomuto rozhodnutiu podať rozklad na Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky, Bajkalská 1467/27, 820 07 Bratislava - mestská časť Ružinov. Rozklad je možné podať všetkými spôsobmi podľa § 19 ods. 1 správneho poriadku v lehote 15 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia. Korešpondenčná adresa v poštovom styku je: Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky, Okružná 5, 918 64 Trnava. Včas podaný rozklad má odkladný účinok.

Toto rozhodnutie je po vyčerpaní prípustného riadneho opravného prostriedku preskúmateľné správnym súdom podľa ustanovení zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov.

Ing. Juraj Homola
generálny riaditeľ sekcie hodnotenia
bezpečnosti a kontrolných činností

Informatívna poznámka - Tento dokument bol elektronicky podpísaný podľa zákona č. 272/2016 Z. z. o dôveryhodných službách

Doručuje sa

elektronicky prostredníctvom Ústredného portálu verejnej správy:

Všeobecná nemocnica s poliklinikou Lučenec n.o., Námestie republiky, 15, 984 01 Lučenec, Slovenská republika

Na vedomie

elektronicky prostredníctvom Ústredného portálu verejnej správy:

Národný jadrový fond, Tomášikova 179/22, 821 02 Bratislava - mestská časť Ružinov, Slovenská republika